

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 18.10.2006
KOM(2006) 594 v konečném znění

2006/0196 (COD)

Návrh

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY,

**kterou se mění směrnice 97/67/ES týkající se úplného dosažení vnitřního trhu
poštovních služeb Společenství**

(předložený Komisí)

{SEC(2006) 1291}
{SEC(2006) 1292}

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI

V rámci procesu sladění cílů postupného a řízeného otevření trhu poštovních služeb hospodářské soutěži a zaručení trvalého poskytování všeobecných služeb, jak předpokládá Rada ve svém usnesení ze dne 7. února 1994 o rozvoji poštovních služeb Společenství¹, stanoví směrnice o poštovních službách² časový plán pro přijímání rozhodnutí o dalším otevírání poštovních služeb pro hospodářskou soutěž. Článek 7 směrnice o poštovních službách stanoví, že:

- Komise musí do 31. prosince 2006 předložit Evropskému parlamentu a Radě zprávu doprovázenou návrhem na případné potvrzení roku 2009 jako termínu dosažení vnitřního trhu poštovních služeb nebo určujícím jiný vhodný postup,
- návrh Komise musí vycházet ze závěrů výhledové studie, která pro každý členský stát zhodnotí vliv úplného dosažení vnitřního trhu poštovních služeb v roce 2009 na všeobecné poštovní služby.

Tento návrh vychází ze závěrů výhledové studie o vlivu úplného dosažení vnitřního trhu poštovních služeb v roce 2009 na všeobecné poštovní služby³, jak to vyžaduje směrnice o poštovních službách, ze zprávy o posouzení dopadů⁴ a ze zprávy o uplatňování směrnice o poštovních službách⁵, která zahrnuje podrobný přehled daného odvětví. Tyto dokumenty obsahují podrobnější informace o všeobecných souvislostech a odůvodnění tohoto návrhu, jak je uvedeno v následujících oddílech.

2. NÁVRH KOMISE

2.1. Právní hlediska

2.1.1. Zásada subsidiarity

Cílem navrhovaného opatření je dosáhnout vnitřního trhu poštovních služeb zrušením výlučných a zvláštních práv v odvětví poštovních služeb, zajistit jednotnou úroveň všeobecných služeb pro všechny uživatele ve všech členských zemích EU a stanovit harmonizované zásady regulace poštovních služeb v prostředí otevřeného trhu, s cílem omezit jiné překážky fungování vnitřního trhu.

Těchto cílů nemůže být uspokojivě dosaženo pouze na úrovni jednotlivých členských států. Nejvýraznějším příkladem je to, že řada členských států nadále v různém rozsahu zachovává

¹ Úř. věst. C 48, 16.2.1994, s. 3.

² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/67/ES ze dne 15. prosince 1997 o společných pravidlech pro rozvoj vnitřního trhu poštovních služeb Společenství a zvyšování kvality služby (Úř. věst. L 15, 21.1.1998, s. 14), ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/39/ES ze dne 10. června 2002, kterou se mění směrnice 97/67/ES s ohledem na další otevření hospodářské soutěže poštovních služeb Společenství (Úř. věst. L 176, 5.7.2002, s. 21).

³ KOM(2006) 596.

⁴ SEK(2006) 1291.

⁵ KOM(2006) 595.

monopoly na poskytování některých poštovních služeb, aby zajistily financování všeobecných služeb, zatímco jiné státy monopoly na poskytování služeb zcela nebo zčásti zrušily nebo tak plánují učinit před rokem 2009.

Těchto cílů může být z důvodu rozsahu nebo účinků navrhovaného opatření lépe dosaženo na úrovni Společenství, a Společenství proto může přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity podle článku 5 Smlouvy o ES.

2.1.2. Zásada proporcionality

V souladu se zásadou proporcionality, jak je stanoveno v článku 5 Smlouvy o ES, nepřekračuje tato směrnice rámec toho, co je nezbytné k dosažení navrhovaných cílů.

Tento návrh na změnu směrnice nadále poskytuje spíše všeobecný rámec regulačních nástrojů než podrobný soubor pravidel určených k regulaci daného odvětví.

Z důvodu zásady proporcionality návrh obsahuje celou řadu možných postupů umožňujících členským státům nejlépe dosáhnout navrhovaných cílů:

- způsoby financování navržené v článku 7 ponechávají členským státům širokou možnost výběru, aniž by jim ukládaly jediné řešení,
- problematika přístupu k síti je řešena v navrhovaném novém článku 11a, podle kterého samy členské státy posoudí potřebu a rozsah předpisů týkajících se přístupu k některým prvkům poštovní infrastruktury nebo služeb a regulace přístupu třetích stran k třídícím a dodacím zařízením, která jsou součástí sítě,
- navrhuje se zrušit požadavek sledování křížových dotací prostřednictvím zvláštních pravidel upravujících dané odvětví, který je v současnosti obsažen v šesté odrážce čl. 12, a ponechat účinnou regulaci této problematiky na členských státech,
- nenavrhuje se vytvoření nových orgánů pro koordinaci činností vnitrostátních regulačních orgánů.

3. PRVKY NÁVRHU

3.1. Potvrzení časového plánu pro otevření trhu stanoveného ve směrnici na základě závěrů výhledové studie o vlivu úplného dosažení vnitřního trhu poštovních služeb v roce 2009 na všeobecné poštovní služby

Výhledová studie dochází k závěru, že dosažení vnitřního trhu poštovních služeb ve všech členských státech v roce 2009 je slučitelné se zachováním vysoce kvalitní všeobecné služby a potvrzuje úplné otevření trhu k 1. lednu 2009.

Potvrzení roku 2009 jako termínu dosažení vnitřního trhu poštovních služeb umožní na základě silnější hospodářské soutěže zlepšit úroveň služeb z hlediska kvality, cen a možností výběru pro zákazníky a uvolnit potenciál daného odvětví z hlediska růstu a zaměstnanosti. Je rovněž nezbytnou a přiměřenou reakcí na potřeby uživatelů i širšího evropského hospodářství.

Z důvodu zachování územní a sociální soudržnosti a s ohledem na skutečnost, že členské státy mohou uplatněním flexibility umožněné směrnicí o poštovních službách upravit některé

zvláštní charakteristiky služeb tak, aby uspokojily místní poptávku, je vhodné plně zachovat všeobecné služby a související požadavky kvality služeb stanovené v uvedené směrnici.

Tento návrh proto stanoví nový článek 7, který v prvním odstavci zakazuje členským státům udělovat nebo zachovávat výlučná nebo zvláštní práva v poštovním odvětví.

3.2. Doplnková a doprovodná opatření k zabezpečení všeobecných služeb

Výhledová studie určila řadu doprovodných nebo „podpůrných“ opatření na úrovni EU i na vnitrostátní úrovni, která mohou členské státy přijmout, aby v případě potřeby zaručily zabezpečení všeobecných služeb. Některá z těchto opatření jsou regulační, jiná tržní, všechna jsou však určena k usnadnění a/nebo zabezpečení poskytování všeobecných služeb za finančně udržitelných podmínek na konkurenčním trhu. Tato opatření jsou považována za dostatečná, aby mohl být trh otevřen ve všech členských státech.

Byla rovněž stanovena dodatečná ochranná opatření v podobě zvláštních finančních mechanismů, jejichž prostřednictvím mohou být, pokud to bude nezbytné a vhodné, nahrazeny neekonomické náklady na poskytování všeobecných služeb způsobem, který bude méně narušovat vnitřní trh než zachování monopolů.

Některá regulační opatření určená k zabezpečení všeobecných služeb jsou již obsažena v platné směrnici o poštovních službách, např. přizpůsobení poskytovaných všeobecných služeb potřebám uživatelů v rámci omezení stanovených směrnicí o poštovních službách, zavedení povinnosti schválených provozovatelů poskytovat služby, zásah regulačních orgánů z důvodu ochrany hospodářské soutěže a případně zavedení přístupu třetích stran k třídícím a dodacím zařízením, která jsou součástí sítě. Pokud by byla na úrovni Společenství nutná doplňková podpůrná regulační opatření, je tato skutečnost v návrhu zohledněna.

Členské státy by navíc měly samy rozhodovat o opatřeních, která jsou spojena s fungováním trhu nebo nejsou součástí právního rámce Společenství. Jak je uvedeno ve výhledové studii a odvětvových studiích, mohou do této kategorie spadat opatření zaměřená na další zvýšení účinnosti uložená pověřeným poskytovatelům všeobecných služeb, diverzifikace zdrojů jejich příjmů a opatření na zvýšení objemu.

V souladu s navrhovaným právním rámcem Společenství upravujícím poštovní služby si budou členské státy moci určit nejvhodnější kombinaci různých opatření, která by mohla být použita k zabezpečení všeobecných služeb v novém tržním prostředí.

3.2.1. Alternativní nákladově účinná opatření k zajištění všeobecných služeb (články 3 a 6)

V článku 4 směrnice o poštovních službách je upřednostněno poskytování všeobecných služeb prostřednictvím povinného předběžného stanovení poskytovatele (poskytovatelů) všeobecných služeb. Zvyšování konkurence a rozšiřování možností na trhu znamenají, že mohou existovat jiné, stejně účinné způsoby, jak zajistit poskytování všeobecných služeb. Prostřednictvím navrhované změny článku 4 a čl. 3 odst. 3 tento návrh stanoví, že členské státy si mohou určit nejúčinnější a nejvhodnější mechanismus zaručení dostupnosti všeobecných služeb za předpokladu dodržení zásady objektivitu, transparentnosti, nediskriminace, úměrnosti a co nejmenšího narušení trhu.

Tyto mechanismy mohou usnadnit poskytování všeobecných služeb nebo jejich částí například tím, že budou poskytovány tržními silami nebo umožní členským státům, aby určily

zvláštní služby nebo oblasti, kde tyto služby nelze poskytovat tržními silami, a zadaly jejich poskytování nákladově účinným způsobem prostřednictvím veřejné zakázky.

V souladu s větší flexibilitou členských států při zajišťování poskytování všeobecných služeb jiným způsobem než předběžným stanovením poskytovatele (poskytovatelů) veřejných služeb stanoví tento návrh, prostřednictvím změny článku 6, že členské státy si mohou zvolit nejlepší způsob, jak zpřístupní informace o všeobecných službách veřejnosti.

3.2.2. Posílení a objasnění zásady, že sazby za všeobecné služby musí být nákladově orientované (čl. 12 druhá odrážka a čl. 2 odst. 20)

Zásada, že služby musí být nákladově orientované, byla v různých jazykových verzích směrnice 97/67/ES přeložena odlišným způsobem, což mohlo vést k různým interpretacím. Použitím pojmu „nákladová orientace“ v jazykových verzích, v nichž tomu tak v současnosti stále není, se přispěje k jednotnému uplatňování této zásady. Zásada, že ceny musí povzbuzovat zvyšování efektivity navíc zlepší uplatňování tohoto ustanovení ve prospěch uživatelů. Článek 12 druhá odrážka směrnice o poštovních službách umožňuje, aby se členské státy odchýlily od zásady, že sazby za všeobecné služby musí být nákladově orientované uplatněním jednotné vnitrostátní sazby, která se použije bez ohledu na vzdálenost a jiné náklady na příslušnou službu, aby tak lépe zajistily sociální a územní soudržnost.

Jak upozornily odvětvové studie, povinné uplatňování jednotných sazeb v plně konkurenčním prostředí může vést ke zvýšení nákladů na některé služby a k ohrožení jejich životnosti, neboť poskytovateli všeobecných služeb hrozí v oblastech podléhajících tlaku konkurence ztráta ziskovosti. Z odvětvových studií rovněž vyplývá, že poskytovatelé všeobecných služeb budou pravděpodobně nadále uplatňovat jednotnou sazbu u velké většiny služeb i po úplném otevření trhu.

Za těchto okolností by členské státy měly omezit zásahy regulačních orgánů, aby bylo zajištěno finančně udržitelné poskytování všeobecných služeb. Pokud bude poskytovatelům všeobecných služeb poskytnuta nezbytná flexibilita, aby mohli reagovat na hospodářskou soutěž, sníží se veškerá rizika pro finanční vyrovnanost všeobecných služeb. Z tohoto důvodu tento návrh, prostřednictvím změny čl. 12 druhé odrážky, stanoví, že členské státy by měly omezit uplatňování jednotné sazby na zásilky se stanovenou sazbou za kus (např. placená prostřednictvím poštovních známek), včetně zásilek zasílaných v rámci daného státu i směřujících do a z ostatních států EU, nejčastěji používané spotřebiteli a malými podniky, u nichž se předpokládá jen omezená konkurence. Definice jednotné sazby za kus je uvedena v čl. 2 odst. 20.

Navrhovaná změna rovněž zahrnuje možnost členských států vyžadovat jednotné sazby, pokud jsou ohroženy jiné oprávněné veřejné zájmy, např., jsou-li poštovní služby využívány k distribuci tiskovin a nejsou-li k dispozici jiné distribuční kanály. Toto hledisko je dále upřesněno v 24. bodě odůvodnění.

3.2.3. Financování všeobecných služeb (článek 7)

Je možné, že v některých členských státech bude potřeba financovat zbytkové náklady na všeobecné služby i po přijetí doprovodných opatření určených k zabezpečení všeobecných služeb. Tento návrh upřesňuje prostřednictvím nového článku 7 alternativní opatření, která mohou členské státy přijmout v případě potřeby vnějšího financování všeobecných služeb.

Členské státy by měly mít možnost určit způsob financování, který nejlépe odpovídá jejich konkrétní situaci, přičemž by měly zároveň vyloučit jakékoli nepřiměřené narušení fungování trhu.

Alternativní možnosti financování stanovené v novém článku 7 zahrnují náhrady z veřejných prostředků prostřednictvím přímé státní pomoci (odstavec 3) nebo nepřímo financování prostřednictvím procesu zadávání veřejných zakázek (odstavec 2). Vzhledem k tomu, že existuje podrobný soubor pravidel a judikatura Společenství upravující zadávání veřejných zakázek a poskytování náhrad za služby v obecném hospodářském zájmu z veřejných prostředků, který je použitelný i na odvětví poštovních služeb, není třeba zavádět v těchto oblastech nová pravidla.

Konečně navrhované odstavce 3b a 4 článku 7 zachovávají možnost vytvořit vyrovnávací fond určený k odškodnění poskytovatele všeobecných služeb za poskytování služeb představujících nerovné finanční břemeno, dříve obsaženou v článku 9 směrnice o poštovních službách. Zkušenosti s fungováním vyrovnávacího fondu jako mechanismu financování všeobecných služeb jsou dosud velmi omezené. Tato skutečnost však není překvapující vzhledem k tomu, že ve většině členských států je financování zajišťováno především prostřednictvím podstatně vyhrazené oblasti. Je však pravděpodobné, že po jejím zrušení bude v některých členských státech opět potřeba vytvořit vyrovnávací fond jako možné ochranné opatření, které je třeba zachovat. V čl. 7 odst. 3b a 4 je rovněž zdůrazněna možnost úhrady jakýchkoli zbytkových čistých nákladů na všeobecné služby uložením poplatku, který bude povinen hradit poskytovatel a/nebo uživatelé služeb.

3.3. Další opatření obsažená v návrhu

3.3.1. Udělování oprávnění a licencí (článek 9)

Členské státy mohou nadále udělovat oprávnění a individuální licence, pokud je to odůvodněné a přiměřené sledovanému cíli, s výhradou ustanovení článku 9 směrnice o poštovních službách. Jak však upozornila Komise ve své třetí zprávě o provádění směrnice o poštovních službách, je třeba dále harmonizovat podmínky, které mohou být stanoveny, a zásady, kterými se tyto podmínky a postupy řídí, aby se omezily neodůvodněné překážky poskytování služeb na vnitřním trhu.

Tento návrh upravuje změnu čl. 9 odst. 2, kterou se zavádí tento seznam zakázaných podmínek vycházející z praktických zkušeností a odvětvových studií:

- Omezení počtu držitelů licence. Toto opatření bylo použito v jiných síťových odvětvích, kde není zdvojení infrastruktury z hospodářského, fyzického či sociálního hlediska vhodné, což jsou důvody, které se v poštovním odvětví neuplatňují.
- Současné uplatnění povinnosti přispívat do mechanismu rozdělení nákladů a povinnosti poskytovat všeobecné služby nebo povinnosti týkající se kvality služeb pro požadavky stejné kvality, dostupnosti a výkonu poskytování služeb. Povinnost poskytovat všeobecné služby vede k rozdělení neekonomických nákladů na tyto služby mezi několik podniků, zatímco vyrovnávací fond ukládá podnikům povinnost přispívat na financování neekonomických nákladů vynaložených jedním podnikem, a z tohoto důvodu je současné uplatnění obou postupů neodůvodněné.

- Zdvojení podmínek uložených podnikům na základě jiných vnitrostátních předpisů, které neupravují zvlášť dotčené odvětví; tím by se omezily neodůvodněné administrativní náklady poskytovatelů poštovních služeb.
- Nepřiměřené nebo neodůvodněné technické nebo provozní podmínky. Jakékoli podmínky zaměřené například na ochranu důvěrnosti zásilek nebo usnadňující vracení nesprávně doručené pošty by byly nadále přípustné.

Zákaz těchto podmínek se nepoužije na stanovené poskytovatele všeobecných služeb, kteří mohou podléhat jinému druhu regulace, neboť mohou splňovat jiné cíle nebo provozovat činnost na jiném právním základě, např. v rámci veřejného vlastnictví.

3.3.2. *Přístup k základní poštovní infrastruktuře a službám (článek 11a)*

Na základě zkušeností některých členských států se v tomto návrhu vkládá nový článek 11a, podle kterého jsou členské státy povinny posoudit, zda v prostředí, kde působí více provozovatelů, mohou určité prvky poštovní infrastruktury a služeb:

- být nezbytné pro poskytování služeb provozovateli nebo mohou podstatně usnadnit poskytování služeb provozovatelům, kteří hodlají konkurovat poskytovatelům všeobecných služeb, a/nebo
- přinést výhody uživatelům a spotřebitelům omezením počtu nesprávně adresovaných zásilek nebo zásilek, které nemohou být vráceny odesilatelům, zabezpečením celkové kvality poštovních služeb a ochranou základních požadavků ve prospěch všech provozovatelů a uživatelů.

Vzhledem k tomu, že právní status a situace na trhu s těmito prvky poštovní infrastruktury nebo služeb se v jednotlivých členských státech liší (jsou např. vlastněny nebo poskytovány výhradně poskytovatelem všeobecných služeb nebo jsou vlastněny či poskytovány více provozovateli), navrhuje se omezit tento požadavek uložený členským státům pouze na povinnost určit na základě dostatečných informací potřebu a rozsah regulace, výběr regulačního nástroje a případně nezbytnou náhradu nákladů.

Navrhovaným článkem 11a se nemění regulace přístupu třetích stran k třídícím a dodacím zařízením, která jsou součástí sítě. V tomto ohledu musí členské státy nadále dodržovat ustanovení čl. 12 páté odrážky a mohou s ohledem na vnitrostátní podmínky zavést další opatření k zajištění přístupu k veřejné poštovní síti za podmínek, které jsou transparentní a nediskriminační.

3.3.3. *Kontrola korektní hospodářské soutěže (čl. 12 šestá odrážka a článek 14)*

V plně konkurenčním prostředí musí členské státy obezřetně poskytovat dostatečnou volnost poskytovatelům všeobecných služeb, aby se mohli přizpůsobit konkurenci, a zároveň zajistit přiměřené sledování chování potenciálně dominantního provozovatele, aby byla zaručena účinná hospodářská soutěž.

Vzhledem k tomu, že tato úloha si vyžádá posouzení tržních podmínek, přijetí institucionálních opatření a zajištění kontrolních kapacit v každém členském státě, je vhodné poskytnout členským státům volnost při rozhodování o přesném regulačním mechanismu kontroly příslušného provozovatele a zároveň zajistit nezbytný minimální společný základ. Tím je na jedné straně odůvodněno zrušení povinnosti členských států sledovat křížové dotace

prostřednictvím zvláštních pravidel stanovených pro dané odvětví a na druhé straně zachování platnosti pravidel transparentnosti účtů.

Ve vztahu ke křížovým dotacím stanoví tento návrh prostřednictvím navrhovaného zrušení čl. 12 šesté odrážky s ohledem na zrušení vyhrazené oblasti jako zřejmého zdroje narušování hospodářské soutěže odůvodňujícího platné předpisy, že členské státy by měly samy zvolit nejvhodnější způsob, jak zajistit, že chování poskytovatele všeobecných služeb, který bude mít často dominantní postavení na trhu, nepovede k narušení hospodářské soutěže. Za tímto účelem mohou členské státy zavést zvláštní předběžné kontroly (podle požadavků platné směrnice) nebo se spolehnout na následné použití právních předpisů pro hospodářskou soutěž ze strany orgánů pro hospodářskou soutěž a/nebo národních regulačních orgánů.

Pokud jde o předpisy o transparentnosti účtů použitelné na poskytovatele všeobecných služeb, je po dobu přechodu k tržnímu prostředí nezbytné zachovat povinnost odděleného nákladového účetnictví v pozměněné podobě. Navrhované změny článku 14 zohledňují nový stav, kdy je zrušena vyhrazená oblast. Vzhledem ke spolupráci mezi národními regulačními orgány zaměřené na vytvoření osvědčené praxe a společného postupu v této oblasti (např. Evropským výborem poštovních regulačních orgánů) není nutné, v souladu se zásadami zlepšování právních předpisů, přijímat ve směrnici podrobnější a závazné předpisy pro rozdělení nákladů.

3.3.4. Posílení ochrany spotřebitelů (čl. 12 první odrážka a články 19, 22, 22a)

V souladu s platnými předpisy použitelnými na jiné oblasti služeb a s cílem posílit ochranu spotřebitelů na rozvíjejícím se trhu rozšiřuje tento návrh, prostřednictvím změny článku 19, působnost minimálních zásad týkajících se postupů pro projednávání reklamací i na jiné subjekty než poskytovatele všeobecných služeb.

Zájmy spotřebitelů jsou rovněž dále chráněny prostřednictvím: 1) zvýšené interoperability mezi provozovateli vyplývající z přístupu k některým prvkům infrastruktury a služeb, jak je stanoveno v navrhovaném novém článku 11a a podrobněji vysvětleno níže; 2) požadavku na spolupráci mezi národními regulačními orgány a orgány na ochranu spotřebitelů obsaženém v navrhované změně čl. 22 odst. 2; 3) upřesnění role a pravomocí národních regulačních orgánů v oblasti sledování a dohledu nad všeobecnými službami v čl. 22 odst. 3 a čl. 22a odst. 1.

Konečně, vzhledem k významu poštovních služeb pro nevidomé a částečně vidoucí osoby jako spotřebitele poštovních služeb, se navrhuje potvrdit v čl. 12 první odrážce, že procesem otevření trhu by nemělo být ohroženo trvalé poskytování některých bezplatných služeb pro nevidomé a částečně vidoucí osoby zavedených členskými státy v souladu s platnými mezinárodními závazky přijatými v rámci Světové poštovní unie.

3.3.5. Výkon prováděcích pravomocí Komise (článek 21)

Výbor vytvořený směrnicí o poštovních službách má za úkol pomáhat Komisi při výkonu jejích prováděcích pravomocí, a zejména při změně přílohy č. 1 týkající se kvalitativních cílů služeb stanovených pro přeshraniční služby uvnitř Společenství a určení podmínek normovaného měření kvality (srov. článek 16 směrnice).

Vzhledem k tomu, že se regulační funkce tohoto výboru týkají změny prvků směrnice, které nejsou zásadního charakteru, je vhodné sladit pravidla, kterými se řídí jeho činnost,

s postupem regulace nedávno zavedeným rozhodnutím Rady o postupech pro výkon prováděcích pravomocí svěřených Komisi⁶, kterým se Evropskému parlamentu poskytují další mechanismy kontroly těchto opatření.

3.3.6. *Národní regulační orgány (článek 22)*

Národní regulační orgány budou pravděpodobně nadále hrát klíčovou roli, zejména v těch členských státech, kde je třeba ještě dokončit přechod ke konkurenčnímu prostředí. S cílem zlepšit účinné fungování těchto orgánů a na základě zkušeností z obdobně regulovaných oblastí, diskusí v rámci Evropského výboru poštovních regulačních orgánů a různých odvětvových studií upravuje tento návrh následující změny článku 22:

- Strukturální oddělení regulačních funkcí od činností spojených s vlastnictvím nebo kontrolou provozovatele. V souladu se zásadou oddělení regulačních a provozních funkcí by členské státy měly zaručit nezávislost národních regulačních orgánů, zejména ve vztahu k funkcím spojeným s vlastnictvím, kde by mohlo dojít ke zřejmému střetu zájmů při správě, a tím zajistit jejich nestranné rozhodování. Tento požadavek, uplatňovaný v jiných síťových odvětvích, nezahrnuje nezbytně vytvoření nových správních struktur, avšak vyžaduje jasné a stabilní oddělení funkcí vykonávaných jednotlivými veřejnými subjekty (čl. 22 odst. 1).
- Transparentní rozdělení regulačních funkcí a spolupráce mezi národními orgány vykonávajícími regulační funkce. Vzhledem k tomu, že se na výkonu regulačních funkcí často podílí více vnitrostátních orgánů, navrhuje se požadovat transparentnější, a tím i jasnější rozdělení jejich pravomocí. Z důvodu častého překrývání pravomocí jednotlivých orgánů odpovědných za regulaci daného odvětví, použití právních předpisů pro hospodářskou soutěž a ochranu spotřebitelů se navrhuje stanovit povinnou spolupráci těchto orgánů, aby bylo lépe zajištěno účinné plnění jejich úkolů (čl. 22 odst. 1 a 2).
- Potvrzení práva na podání opravného prostředku proti rozhodnutím národních regulačních orgánů a dočasný odklad jejich výkonu, aby byla zajištěna průhlednost trhu během procesu jeho otevření, a aniž by tím bylo dotčeno rozdělení pravomocí v jednotlivých členských státech v rámci jejich vnitrostátních soudních systémů a práva právnických nebo fyzických osob vyplývající z vnitrostátních předpisů (čl. 22 odst. 3).
- Posílení spolupráce mezi národními regulačními orgány EU s cílem poskytovat právní pomoc a podněty ke stávající práci vykonávané existujícími subjekty, např. Výborem evropských poštovních regulačních orgánů a výborem zřízeným směrnicí o poštovních službách, při podpoře osvědčené praxe a harmonizace regulačních postupů na vnitřním trhu, aniž by bylo nezbytně nutné vytvářet nové správní struktury (čl. 22 odst. 2).

3.3.7. *Poskytování informací národním regulačním orgánům (článek 22a)*

Je nezbytné, aby národní regulační orgány shromažďovaly informace od účastníků trhu, aby mohly účinně vykonávat své úkoly. Evropský výbor poštovních regulačních orgánů, statistické úřady a odvětvové studie dlouhodobě upozorňují na chybějící zvláštní pravomoc shromažďovat informace od provozovatelů poštovních služeb jako na podstatný nedostatek

⁶ Rozhodnutí Komise 1999/468/ES ze dne 28. června 1999 o postupech pro výkon prováděcích pravomocí svěřených Komisi (Úř. věst. L 184, 17.7.1999, s. 23) ve znění rozhodnutí Komise ze dne 17. července 2006 (Úř. věst. L 200, 22.7.2006, s. 11).

při prosazování směrnice a provádění vnitrostátních předpisů. V tomto návrhu se vkládá nový článek 22a, kterým se národní regulační orgány opravňují ke shromažďování informací, pokud je to přiměřené a odůvodněné, a to i pro statistické účely.

3.3.8. Přezkum a podávání zpráv o uplatňování směrnice o poštovních službách (článek 23)

Tento návrh zachovává povinnost pravidelného sledování a podávání zpráv o uplatňování směrnice Radě a Parlamentu, aby bylo možné předvídat jakákoli další případná regulační opatření nezbytná k zajištění všeobecných služeb a/nebo procesu otevření trhu. Na základě předchozích zkušeností se navrhuje změna článku 23 s cílem prodloužení lhůty pro podávání zpráv ze dvou na tři roky. Tato lhůta pro předkládání zpráv zohledňuje rychlost rozvoje trhu a sociální aspekty uplatňování směrnice a poskytuje dostatečný časový rámec jako základ pro jakákoli politická doporučení.

3.3.9. Zrušení ustanovení o skončení platnosti (články 26 a 27)

V souladu s rozhodnutím zrušit v roce 2009 zvláštní a výlučná práva (čl. 7 odst. 1) se podle tohoto návrhu ruší platná ustanovení o skončení platnosti obsažená v čl. 26 odst. 2 a v článku 27 směrnice o poštovních službách.

3.3.10. Soudržnost a zlepšení právních předpisů (články 1, 2, 9, 10, 11)

Tento návrh obsahuje řadu změn s cílem zvýšit právní jasnost a soudržnost směrnice o poštovních službách.

- čl. 1 druhá odrážka: navrhovaná změna je v souladu se změnou článku 7 a zohledňuje skutečnost, že poštovní služby nesmějí být nadále vyhrazeny,
- čl. 2 odst. 6: navrhovaná změna objasňuje oblast působnosti směrnice, a zejména stanoví, že směrnice se vztahuje na veškeré poskytovatele poštovních služeb, a nikoli pouze na poskytovatele všeobecných služeb,
- čl. 2 odst. 8: navrhovaná změna je v souladu se změnou článku 7, neboť pojem adresných reklamních zásilek byl používán pouze v souvislosti se službami, které mohou být vyhrazeny,
- čl. 9 odst. 5: navrhovaná změna je v souladu se změnou článku 7, neboť pojem adresných reklamních zásilek byl používán pouze v souvislosti se službami, které mohou být vyhrazeny,
- název kapitoly 4: navrhovaná změna názvu kapitoly 4 je v souladu se změnou článku 7 a zohledňuje skutečnost, že podle tohoto návrhu nadále neexistuje rozdíl mezi vyhrazenými a nevyhrazenými poštovními službami,
- článek 10: navrhované změny zohledňují nové číslování Smlouvy o ES a rovněž skutečnost, že podle tohoto návrhu nadále neexistuje rozdíl mezi vyhrazenými a nevyhrazenými poštovními službami,
- článek 11: navrhovaná změna zohledňuje nové číslování Smlouvy o ES,
- čl. 12 pátá odrážka: pojem „soukromé“ se ruší neboť skutečnost, zda je spotřebitel veřejný nebo soukromý subjekt, není podstatná a může být zavádějící,

- čl. 26 odst. 1: navrhované zrušení čl. 26 odst. 1 je v souladu se změnou článku 7 a zohledňuje skutečnost, že poštovní služby nemohou být nadále vyhrazeny a nemohou být proto zavedena „liberálnější“ opatření.

Komise má za účelem usnadnění důsledného provedení pozměněného regulačního rámce do vnitrostátního práva v úmyslu provádět dohled a projednávat s členskými státy řádné provedení do vnitrostátního práva, provádění a prosazování nových ustanovení směrnice.

Návrh

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY,

**kterou se mění směrnice 97/67/ES týkající se úplného dosažení vnitřního trhu
poštovních služeb Společenství**

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na čl. 47 odst. 2,
článek 55 a článek 95 této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise⁷,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru⁸,

s ohledem na stanovisko Výboru regionů⁹,

v souladu s postupem stanoveným v článku 251 Smlouvy¹⁰,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Rada v usnesení ze dne 7. února 1994 o rozvoji poštovních služeb Společenství¹¹ určila jako jeden z hlavních cílů poštovní politiky Společenství sladění postupného řízeného otevření poštovního trhu hospodářské soutěži se zaručením trvalého poskytování všeobecných poštovních služeb.
- (2) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/67/ES ze dne 15. prosince 1997 o společných pravidlech pro rozvoj vnitřního trhu poštovních služeb Společenství a zvyšování kvality služby¹² stanovila zákonný rámec pro poštovní odvětví ve Společenství včetně opatření k zaručení všeobecných poštovních služeb a stanovení maximálních limitů vyhrazených poštovních služeb, které členské státy mohou pro své poskytovatele všeobecných poštovních služeb stanovit s ohledem na zachování všeobecných poštovních služeb, která by měla být postupně a progresivně omezována, a časový plán pro přijímání rozhodnutí o dalším otevírání trhu pro hospodářskou soutěž za účelem vytvoření jednotného trhu poštovních služeb.

⁷ Úř. věst. C, s.

⁸ Úř. věst. C, s.

⁹ Úř. věst. C, s.

¹⁰ Úř. věst. C, s.

¹¹ Úř. věst. C 48, 16.2.1994, s. 3.

¹² Úř. věst. L 15, 21.1.1998, s. 14. Směrnice naposledy pozměněná nařízením (ES) č. 1882/2003 ze dne 29. září 2003 (Úř. věst. L 284, 31.10.2003, s. 1).

- (3) Článek 16 Smlouvy o ES zdůrazňuje úlohu, kterou služby obecného hospodářského zájmu zaujímají mezi společnými hodnotami Unie, jakož i jejich význam při podpoře sociální a územní soudržnosti. Tento článek uvádí potřebu zajistit, aby zásady a podmínky pro fungování těchto služeb umožňovaly naplnění jejich úkolů.
- (4) Opatření v této oblasti by měla být určena takovým způsobem, aby Společenství splnilo své úkoly ve shodě s článkem 2 Smlouvy o ES spočívající v dosažení stanovených cílů, a to zejména podporovat harmonický, vyvážený a udržitelný rozvoj hospodářských činností, vysokou úroveň zaměstnanosti a sociální ochrany, trvalý a neinflační růst, vysokou úroveň konkurenceschopnosti a konvergence hospodářské výkonnosti, zvyšování životní úrovně a kvality života a hospodářskou a sociální soudržnost a solidaritu mezi členskými státy.
- (5) Evropská rada ve svých závěrech týkajících se střednědobého přezkumu lisabonské strategie z 22. a 23. března 2005 opět zdůraznila význam dosažení vnitřního trhu jako nástroje na podporu růstu a vytvoření většího počtu kvalitnějších pracovních míst a důležitou úlohu, kterou musí zastávat účinné služby obecného hospodářského zájmu v tržním a dynamickém hospodářství. Tyto závěry jsou nadále platné pro poštovní služby jako základní nástroj komunikace, obchodu a sociální a územní soudržnosti.
- (6) Ve svém usnesení ze dne 2. února 2006 Evropský parlament zdůrazňuje sociální a hospodářský význam účinných poštovních služeb a jejich důležitou úlohu v rámci lisabonské strategie a uvádí, že dosud provedená reformní opatření podstatně ovlivnila příznivý vývoj poštovního odvětví spolu se zvýšením kvality, účinnosti a větší orientace na zákazníky.
- (7) V souladu se směrnicí 97/67/ES byla vypracována výhledová studie, která pro každý členský stát posoudila vliv úplného dosažení vnitřního trhu poštovních služeb v roce 2009 na všeobecné poštovní služby. Komise rovněž provedla důkladný přezkum poštovního odvětví Společenství, včetně zadání studií o hospodářském, sociálním a technologickém pokroku v tomto odvětví, a uskutečnila též rozsáhlé konzultace se zúčastněnými stranami.
- (8) Podle výhledové studie lze základní cíl zabezpečení udržitelného poskytování všeobecných poštovních služeb odpovídajícího normám kvality definovaným členskými státy v souladu se směrnicí 97/67/ES zajistit v celém Společenství do roku 2009, aniž by musela být uplatňována vyhrazená oblast.
- (9) Progresivní a postupné otevření poštovních trhů hospodářské soutěži poskytlo poskytovatelům všeobecných služeb potřebný čas k přijetí dalších opatření k modernizaci a restrukturalizaci nezbytných k zajištění dlouhodobé životaschopnosti v nových tržních podmínkách a umožnila členským státům, aby přizpůsobily své regulační systémy otevřenějšímu prostředí. Členské státy mohou navíc využít možnosti, které nabízí přechodné období a dostatečně dlouhá doba nezbytná pro zavedení účinné hospodářské soutěže, k případné další modernizaci a restrukturalizaci poskytovatelů všeobecných poštovních služeb.
- (10) Z výhledové studie vyplývá, že by nemělo být nadále upřednostňováno financování všeobecných poštovních služeb prostřednictvím vyhrazené oblasti. Toto posouzení odráží zájem Společenství a jeho členských států na dosažení vnitřního trhu a zohledňuje možnosti tohoto trhu z hlediska zvýšení růstu a zaměstnanosti a zajištění

dostupnosti účinné služby obecného hospodářského zájmu pro všechny uživatele. Je proto vhodné potvrdit datum 1. ledna 2009 jako konečný termín dosažení vnitřního trhu poštovních služeb.

- (11) Existuje řada podnětů k provedení změn v poštovním odvětví, zejména poptávka a měnící se potřeby spotřebitelů, organizační změny, automatizace a zavedení nových technologií, nahrazení elektronickými prostředky komunikace a otevření trhu.
- (12) Úplné otevření trhu pomůže zvýšit celkový objem poštovních trhů; dále přispěje k zachování udržitelné a kvalitní zaměstnanosti u poskytovatelů všeobecných poštovních služeb a usnadní vytváření nových pracovních míst u jiných provozovatelů, subjektů nově vstupujících na trh a v souvisejících hospodářských činnostech. Současnou směrnicí není dotčena pravomoc členských států regulovat podmínky zaměstnanosti v odvětví poštovních služeb.
- (13) Větší konkurenceschopnost by měla navíc umožnit, aby se v poštovním odvětví uplatnily alternativní metody komunikace a zvýšila se kvalita poskytovaných služeb v souladu se stále rostoucími požadavky uživatelů.
- (14) Vývoj souvisejících trhů komunikací má odlišný dopad v jednotlivých oblastech Společenství a na jednotlivé segmenty populace i na používání poštovních služeb. Vzhledem k tomu, že by měla být zachována územní a sociální soudržnost, a s ohledem na skutečnost, že členské státy mohou upravit některé zvláštní charakteristiky služeb tak, aby uspokojily místní poptávku, uplatněním flexibility stanovené směrnicí 97/67/ES, je vhodné zachovat v plném rozsahu všeobecné služby a související normy kvality stanovené v uvedené směrnicí. Členské státy musí sledovat a provádět dohled nad vývojem trhu, aby bylo zajištěno, že otevření trhu bude stále přinášet výhody všem uživatelům, zejména spotřebitelům a malým a středním podnikům. Musí přijmout vhodná regulační opatření dostupná podle směrnice, aby zajistily, že dostupnost poštovních služeb nadále uspokojuje potřeby uživatelů, včetně případného zajištění minimálního počtu služeb poskytovaných na jednom přístupovém místě.
- (15) Směrnice 97/67/ES upřednostňuje poskytování všeobecných služeb prostřednictvím stanovení poskytovatelů všeobecných služeb. S ohledem na rostoucí konkurenci a rozšiřující se možnosti by měla být členským státům poskytnuta větší volnost při určení nejúčinnějšího a nejvhodnějšího mechanismu pro zaručení dostupnosti všeobecných poštovních služeb za předpokladu dodržení zásad objektivit, transparentnosti, nediskriminace, úměrnosti a co nejmenšího narušení trhu nezbytných k zajištění bezplatného poskytování poštovních služeb na vnitřním trhu. Členské státy mohou uplatňovat některé z níže uvedených opatření nebo jejich kombinaci: poskytování všeobecných poštovních služeb tržními silami, jmenování jednoho nebo více podniků, aby poskytovaly jednotlivé prvky všeobecných služeb nebo poskytovaly služby na jednotlivých částech území daného státu, a zadávání veřejných zakázek na poskytování služeb.
- (16) Je nezbytné, aby uživatelé byli plně informováni o poskytovaných všeobecných poštovních službách a aby podniky poskytující poštovní služby byly informovány o právech a povinnostech poskytovatele (poskytovatelů) všeobecných poštovních služeb. Členské státy zajistí, aby spotřebitelé byli nadále plně informováni o charakteristikách a dostupnosti konkrétních poskytovaných služeb. V souladu s rozšířením flexibility členských států při zajišťování poskytování všeobecných služeb

jiným způsobem než stanovením poskytovatele (poskytovatelů) všeobecných služeb je vhodné umožnit členským státům, aby určily nejlepší způsob zpřístupnění těchto informací veřejnosti.

- (17) S ohledem na vypracované studie a s cílem využít veškeré možnosti vnitřního trhu poštovních služeb je vhodné zrušit uplatňování vyhrazené oblasti a zvláštních práv jako způsobu financování všeobecných služeb.
- (18) V některých členských státech může být nadále potřebné vnější financování zbytkových čistých nákladů na všeobecné poštovní služby. Je proto vhodné výslovně objasnit alternativní možnosti financování všeobecných služeb, pokud je to nezbytné a dostatečně odůvodněné, a zároveň umožnit členským státům, aby si zvolily finanční mechanismy, které mají být použity. Tyto alternativy zahrnují postupy zadávání veřejných zakázek, a pokud je povinnost poskytování všeobecných služeb spojena s čistými náklady na tyto služby a představuje pro určený podnik nespravedlivou zátěž, poskytování náhrad z veřejných prostředků a transparentní rozdělení nákladů mezi poskytovatele a/nebo uživatele prostřednictvím příspěvků do vyrovnávacího fondu. Členské státy mohou použít jiné způsoby financování podle právních předpisů Společenství, jako např. rozhodnout, že zisky z jiných činností poskytovatelů všeobecných služeb mimo oblast působnosti všeobecných služeb mají být v celku nebo zčásti přiděleny financování čistých nákladů všeobecných služeb, pokud jsou v souladu s touto směrnicí.
- (19) S cílem stanovit, kterým podnikům může být uložena povinnost přispívat do vyrovnávacího fondu, by měly členské státy posoudit, zda mohou být služby poskytované těmito podniky z hlediska uživatele považovány za nahraditelné ve vztahu ke všeobecným službám, a to s ohledem na povahu dotčených služeb, včetně hlediska přidané hodnoty, a jejich zamýšlený účel. Aby mohly být tyto služby považovány za nahraditelné, nemusí nutně zahrnovat veškeré vlastnosti všeobecných služeb, např. denní dodávky nebo pokrytí celého území státu. S cílem dosáhnout souladu se zásadou proporcionality při určení výše příspěvku těchto podniků na náklady související s poskytováním všeobecných služeb v členském státě by členské státy měly používat transparentní a nediskriminační kritéria, jako např. podíl těchto podniků na činnostech patřících do oblasti působnosti všeobecných služeb v tomto členském státě.
- (20) Pro jakýkoli mechanismus financování musí nadále platit zásady transparentnosti, nediskriminace a úměrnosti obsažené ve směrnici 97/67/ES a každé rozhodnutí v této oblasti musí být založeno na transparentních, objektivních a ověřitelných kritériích. Zejména čisté náklady všeobecných služeb je třeba v rámci odpovědnosti národního regulačního orgánu vypočítat jako rozdíl mezi čistými náklady na stanovený podnik, který vykonává povinnosti všeobecných služeb, a na podnik, který nevykonává povinnosti všeobecných služeb. Při výpočtu se zohlední veškeré ostatní relevantní faktory, včetně tržních výhod, které získá podnik stanovený jako poskytovatel všeobecných služeb, nároku na přiměřený zisk a pobídek spojených s efektivitou nákladů.
- (21) Členské státy by měly být oprávněny nadále používat oprávnění a individuální licence, pokud je to odůvodněné a přiměřené sledovanému cíli. Jak však upozornila třetí zpráva o uplatňování směrnice 97/67/ES, je třeba dále harmonizovat podmínky, které mohou být stanoveny, aby se omezily neodůvodněné překážky poskytování služeb na

vnitřním trhu. V této souvislosti mohou členské státy například povolit podnikům, aby se rozhodly mezi povinností poskytovat službu nebo se finančně podílet na nákladech této služby poskytované jiným podnikem, ale nemělo by jim již být povoleno současné uložení povinnosti přispívat do mechanismu rozdělení nákladů a povinnosti poskytovat všeobecné služby nebo povinnosti týkající se kvality služeb, které mají sledovat stejný cíl. Rovněž je vhodné objasnit, že některá ustanovení o udělování oprávnění a licenci by neměla být použitelná na stanovené poskytovatele všeobecných poštovních služeb.

- (22) V prostředí, kde několik poštovních podniků poskytuje služby v oblasti všeobecných služeb, je vhodné požadovat, aby všechny členské státy posoudily, zda by měly být některé prvky poštovní infrastruktury nebo některé služby obecně poskytované poskytovateli všeobecných poštovních služeb zpřístupněny jiným provozovatelům poskytujícím obdobné služby s cílem podporovat účinnou hospodářskou soutěž, a/nebo chránit uživatele a spotřebitele zajištěním celkové kvality poštovních služeb. Vzhledem k tomu, že právní a tržní situace těchto prvků nebo služeb je v jednotlivých členských státech rozdílná, je vhodné pouze požadovat, aby členské státy určily na základě dostatečných informací potřebu, rozsah a volbu regulačního nástroje, včetně případného rozdělení nákladů. Tímto ustanovením není dotčeno právo členských států přijmout opatření k zajištění přístupu k veřejné poštovní síti za podmínek transparentnosti a nediskriminace.
- (23) S ohledem na význam poštovních služeb pro nevidomé a částečně vidoucí osoby je vhodné potvrdit, že procesem otevření trhu by nemělo být ohroženo další poskytování některých bezplatných služeb pro nevidomé a částečně vidoucí osoby, které členské státy zavedly v souladu s platnými mezinárodními závazky.
- (24) V plně konkurenčním prostředí je důležité, jak z hlediska finanční vyrovnanosti všeobecných služeb, tak i z hlediska omezení narušení trhu, aby odchylka od zásady, že ceny musí odrážet obvyklé tržní podmínky a náklady, byla možná pouze z důvodu ochrany veřejných zájmů. Tohoto cíle je dosaženo tím, že členské státy budou nadále oprávněny uplatňovat jednotné sazby u zásilek, u kterých je určena sazba za kus, což je služba nejčastěji využívaná spotřebiteli a malými a středními podniky. Jednotlivé členské státy mohou rovněž zachovat jednotné sazby u některých jiných poštovních zásilek z důvodu ochrany obecného veřejného zájmu, např. přístupu ke kultuře nebo regionální či sociální soudržnosti.
- (25) S ohledem na národní zvláštnosti ovlivňující regulaci podmínek, za kterých musí stanovený poskytovatel všeobecných poštovních služeb vykonávat svou činnost v plně konkurenčním prostředí, je vhodné ponechat členským státům volnost při rozhodování o nejlepším způsobu sledování křížových dotací.
- (26) S ohledem na přechod k plně konkurenčnímu trhu je vhodné nadále požadovat, aby členské státy zachovaly platnost povinnosti poskytovatelů všeobecných služeb vést oddělené a transparentní účetnictví, s výhradou nezbytných úprav. Na základě této povinnosti by národní regulační orgány, orgány pro hospodářskou soutěž a Komise měly získat informace nezbytné k přijetí rozhodnutí týkajících se všeobecných služeb a ke sledování korektních tržních podmínek, dokud nebude dosaženo účinné hospodářské soutěže. Spolupráce národních regulačních orgánů při dalším určování kritérií a pokynů v této oblasti by měla přispět k harmonizovanému uplatňování těchto pravidel.

- (27) V souladu s platnými předpisy upravujícími jiné oblasti služeb a s cílem posílit ochranu spotřebitelů je vhodné rozšířit uplatňování minimálních zásad týkajících se postupů pro projednávání reklamací i na jiné subjekty než poskytovatele všeobecných služeb. Pro zvýšení účinnosti postupů pro projednávání reklamací je vhodné, aby směrnice podporovala postupy pro mimosoudní urovnávání sporů stanovené v doporučení Komise 98/257/ES ze dne 30. března 1998 o zásadách pro orgány příslušné pro mimosoudní urovnávání spotřebitelských sporů¹³ a v doporučení Komise ze dne 4. dubna 2001 o zásadách, jež se týkají mimosoudních orgánů při řešení spotřebitelských sporů na základě dohody¹⁴. Zájmy spotřebitelů by byly rovněž posíleny prostřednictvím zvýšené interoperability mezi provozovateli vznikající na základě přístupu k některým prvkům infrastruktury a služeb a požadavku na spolupráci mezi národními regulačními orgány a orgány na ochranu spotřebitelů.
- (28) Je vhodné upravit ustanovení týkající se prováděcích pravomocí, aby odrážela změny rozhodnutí Rady 1999/468/ES ze dne 28. června 1999 o postupech pro výkon prováděcích pravomocí svěřených Komisi¹⁵.
- (29) Národní regulační orgány budou pravděpodobně nadále hrát klíčovou roli, zejména v těch členských státech, kde je ještě třeba dokončit přechod ke konkurenčnímu prostředí. V souladu se zásadou oddělení regulačních a provozních funkcí by členské státy měly zaručit nezávislost národních regulačních orgánů, a zajistit tak jejich nestranné rozhodování. Tímto požadavkem nezávislosti není dotčena institucionální autonomie a ústavní závazky členských států, ani zásada neutrality ve vztahu k předpisům platným v členských státech a upravujícím majetek či vlastnictví stanoveným v článku 295 Smlouvy. Národním regulačním orgánům by měly být přiděleny veškeré zdroje ve smyslu personálního zajištění, odbornosti a finančních prostředků, které jsou nezbytné k plnění jejich úkolů.
- (30) Vzhledem k tomu, že na výkonu regulačních funkcí se často podílí více vnitrostátních orgánů, je vhodné zavést transparentní rozdělení úkolů a požadovat, aby jednotlivé orgány odpovědné za regulaci daného odvětví, uplatňování právních předpisů pro hospodářskou soutěž a problematiku spotřebitelů spolupracovaly s cílem lépe zajistit účinné plnění jejich úkolů.
- (31) Jakákoli strana, která podléhá rozhodnutí národního regulačního orgánu, by měla mít právo podat opravný prostředek k orgánu, který je na tomto regulačním orgánu nezávislý. Tímto orgánem může být soud. Uvedeným odvolacím řízením není dotčeno rozdělení pravomocí v rámci vnitrostátních soudních systémů, ani práva právnických nebo fyzických osob vyplývající z vnitrostátních právních předpisů. Do ukončení těchto řízení je nezbytné zajistit dočasný odklad výkonu rozhodnutí národních regulačních orgánů, aby byla zaručena právní a tržní jistota.
- (32) Národní regulační orgány by měly při plnění svých úkolů vyplývajících z této směrnice v případě potřeby koordinovat své činnosti s regulačními orgány ostatních členských států a s Komisí. Tato spolupráce by přispěla k rozvoji vnitřního trhu poštovních služeb a k důslednému uplatňování jednotlivých ustanovení této směrnice

¹³ Úř. věst. L 115, 17.4.1998, s. 31.

¹⁴ Úř. věst. L 109, 4.4.2001, s. 56.

¹⁵ Úř. věst. L 184, 17.7.1999, s. 23. Rozhodnutí ve znění rozhodnutí 2006/512/ES (Úř. věst. L 200, 22.7.2006, s. 11).

ve všech členských státech, zejména v oblastech, kde vnitrostátní předpisy, kterými se provádí právo Společenství, poskytují národním regulačním orgánům podstatnou posuzovací pravomoc při uplatňování příslušných předpisů. Tato spolupráce by mohla probíhat mimo jiné v rámci výboru založeného směrnicí 97/67/ES nebo skupiny sdružující evropské regulační orgány. Členské státy by měly rozhodnout, které orgány jsou národními regulačními orgány pro účely této směrnice.

- (33) Je nezbytné, aby národní regulační orgány shromažďovaly informace od účastníků trhu, aby mohly účinně provádět své úkoly. Požadavky na poskytnutí informací by měly být přiměřené a neměly by příslušným podnikům ukládat neúměrnou zátěž. Tyto informace případně může potřebovat i Komise, aby mohla plnit své povinnosti vyplývající z právních předpisů Společenství.
- (34) V zájmu informovanosti Evropského parlamentu a Rady o vývoji na vnitřním trhu poštovních služeb by Komise měla těmto institucím pravidelně podávat zprávu o uplatňování směrnice 97/67/ES.
- (35) S cílem potvrdit rámec pro regulaci odvětví by mělo být zrušeno datum skončení platnosti směrnice 97/67/ES.
- (36) Vzhledem k tomu, že cílů navrhovaného opatření, zejména dosažení vnitřního trhu poštovních služeb, zabezpečení společné úrovně všeobecných poštovních služeb pro všechny uživatele a stanovení harmonizovaných zásad regulace poštovních služeb, nemůže být uspokojivě dosaženo na úrovni členských států a z důvodu jejich rozsahu a účinků potřebného opatření jich může být lépe dosaženo na úrovni Společenství, může Společenství v souladu se zásadou subsidiarity přijmout opatření stanovená v článku 5 Smlouvy. V souladu se zásadou proporcionality, jak je stanoveno v uvedeném článku, nepřekračuje tato směrnice rámec toho, co je nezbytné k dosažení těchto cílů.
- (37) Směrnice 97/67/ES by proto měla být odpovídajícím způsobem změněna.
- (38) Tato směrnice je v souladu s ostatními platnými nástroji Společenství týkajícími se služeb. V případě rozporu této směrnice s ustanovením jiného nástroje Společenství, zejména směrnice [2006/./ES] o službách na vnitřním trhu, má tato směrnice a její ustanovení přednost a plně se použije na poštovní odvětví.
- (39) Touto směrnicí není dotčeno uplatňování předpisů uvedených ve Smlouvě, které se týkají hospodářské soutěže a volného poskytování služeb. Pokud by finanční mechanismy zahrnovaly podporu poskytovanou členským státem nebo prostřednictvím zdrojů státní podpory v jakékoli podobě ve smyslu čl. 87 odst. 1 Smlouvy, není touto směrnicí dotčena povinnost členských států dodržovat předpisy o státní podpoře uvedené ve Smlouvě,

PŘIJALY TUTO SMĚRNICI:

Článek 1

Směrnice 97/67/ES se mění takto:

- (1) V článku 1 se druhá odrážka nahrazuje tímto:

„ – podmínky, kterými se řídí poskytování poštovních služeb,“

(2) Článek 2 se mění takto:

(a) bod 6 se nahrazuje tímto:

„6. poštovní zásilkou rozumí zásilka s adresou v konečné podobě, ve které má být poskytovatelem poštovních služeb dodána. Kromě listovních zásilek jsou to rovněž například knihy, katalogy, noviny, časopisy a poštovní balíky obsahující zboží s obchodní hodnotou či bez obchodní hodnoty;“

(b) bod 8 se zrušuje

(c) doplňuje se nový bod, který zní:

„20. službami poskytovanými za jednotnou sazbu s cenou stanovenou za kus rozumí poštovní služby, u kterých je sazba stanovena ve všeobecných podmínkách poskytovatelů všeobecných služeb pro přepravu jednotlivých poštovních zásilek.“

(3) V čl. 3 odst. 3 prvním pododstavci se úvodní slova nahrazují tímto:

„Přijmou opatření, aby všeobecné služby byly zaručeny každý pracovní den a nejméně pětkrát týdně, s výjimkou okolností nebo zeměpisných podmínek považovaných národním regulačním orgánem za mimořádné, a aby zahrnovaly přinejmenším:“

(4) Článek 4 se nahrazuje tímto:

„Článek 4

1. Jednotlivé členské státy zajistí zaručení poskytování všeobecných služeb a oznámí Komisi opatření přijatá ke splnění této povinnosti. Výbor zřízený podle článku 21 je informován a sleduje vývoj opatření přijatých členskými státy k zaručení poskytování všeobecných služeb.

2. Členské státy mohou stanovit jeden nebo více podniků jako poskytovatelů všeobecných služeb pro část nebo celé své území a pro odlišné prvky všeobecných služeb. Přitom stanoví povinnosti a práva poskytovatele nebo poskytovatelů všeobecných služeb v souladu s právním předpisy Společenství a zveřejní je. Členské státy zejména přijmou opatření k zajištění toho, že podmínky, za kterých je svěřeno poskytování všeobecných služeb, vycházejí ze zásady objektivit, nediskriminace, úměrnosti a co nejmenšího narušení hospodářské soutěže a že stanovení podniků jako poskytovatelů všeobecných služeb je časově omezené. Členské státy oznámí Komisi totožnost stanoveného poskytovatele (poskytovatelů) všeobecných služeb.“

(5) V čl. 5 odst. 2 se slova „články 36 a 56“ nahrazují slovy „články 30 a 46“.

(6) Článek 6 se nahrazuje tímto:

„Článek 6

Členské státy přijmou opatření, aby uživatelé a podniky poskytující poštovní služby pravidelně dostávali dostatečně podrobné a aktuální informace o určitých parametrech nabízených všeobecných služeb, zejména pokud jde o všeobecné podmínky přístupu k těmto službám, o cenu a o úroveň kvality. Tyto informace jsou vhodným způsobem zveřejňovány.

Členské státy uvědomí Komisi, jakým způsobem jsou poskytovány informace určené ke zveřejnění v souladu s prvním pododstavcem.“

(7) V kapitole 3 se název nahrazuje tímto:

„KAPITOLA 3

Financování všeobecných služeb“

(8) Článek 7 se nahrazuje tímto:

„1. S účinkem ode dne 1. ledna 2009 členské státy neudělí ani neponechají v platnosti výlučná nebo zvláštní práva k zavedení a poskytování poštovních služeb. Členské státy mohou financovat poskytování všeobecných služeb v souladu s jedním nebo více způsoby uvedenými v odstavcích 2, 3 a 4 nebo jakýmkoli jiným způsobem, který je v souladu se Smlouvou o ES.

2. Členské státy mohou zaručit poskytování všeobecných služeb prostřednictvím zadání těchto služeb v souladu s platnými předpisy o zadávání veřejných zakázek.

3. Pokud členský stát rozhodne, že povinnosti všeobecných služeb stanovené v této směrnici způsobují čisté náklady a představují pro poskytovatele všeobecných služeb nerovné finanční břemeno, může:

a) zavést mechanismus náhrad poskytovaných dotčenému podniku (podnikům) z veřejných prostředků;

b) rozdělit čisté náklady spojené s povinností poskytovat všeobecné služby mezi poskytovatele služeb a/nebo uživatele.

4. Jestliže jsou čisté náklady rozděleny podle odst. 3 písm. b), mohou členské státy zřídit vyrovnávací fond, který může být financován z poplatků hrazených poskytovateli a/nebo uživateli a je spravován pro tento účel orgánem nezávislým na osobě nebo osobách jej využívajících. Členské státy mohou udělení oprávnění poskytovatelům služeb podle čl. 9 odst. 2 podmínit povinností přispívat do tohoto fondu nebo dodržením povinností všeobecných služeb. Tímto způsobem mohou být financovány pouze služby uvedené v článku 3.

5. Členské státy zajistí respektování zásady transparentnosti, nediskriminace a úměrnosti při zřizování vyrovnávacího fondu a při stanovení výše finančních příspěvků uvedených v odstavcích 3 a 4. Rozhodnutí přijatá podle odstavců 3 a 4 jsou založena na objektivních a ověřitelných kritériích a zveřejňují se.

(9) V kapitole 4 se název nahrazuje tímto:

„KAPITOLA 4

Podmínky pro poskytování poštovních služeb a přístup do sítě“

(10) Článek 9 se nahrazuje tímto:

„Článek 9

1. Pro služby, které nejsou součástí všeobecných služeb podle článku 3, mohou členské státy zavést všeobecná oprávnění v rozsahu nezbytném pro zaručení souladu se základními požadavky.

2. Pro služby, které jsou součástí všeobecných služeb podle článku 3, mohou členské státy zavést schvalovací postupy včetně individuálních licencí v rozsahu nezbytném pro zaručení souladu se základními požadavky a k zachování všeobecných služeb.

Udělení oprávnění může být:

- pokud je to vhodné, podmíněno povinností poskytovat všeobecné služby,
- pokud je to nezbytné, obsahovat požadavky na kvalitu, dostupnost a výkon odpovídajících služeb,
- pokud je to vhodné, podmíněno povinností přispívat na mechanismus rozdělení nákladů uvedený v článku 7.

S výjimkou podniků stanovených jako provozovatelé všeobecných služeb v souladu s článkem 4 nesmí oprávnění:

- být omezeno co do počtu,
- za stejné požadavky na kvalitu, dostupnost a výkon poskytování služeb ukládat provozovateli služby povinnosti týkající se všeobecných služeb a zároveň povinnost přispívat na mechanismus rozdělení nákladů,
- zdvojovat podmínky použitelné na podniky na základě jiných vnitrostátních předpisů, které neupravují zvlášť dotčené odvětví,
- ukládat jiné technické nebo provozní podmínky než ty, které jsou nezbytné ke splnění povinností vyplývajících z této směrnice.

3. Postupy, povinnosti a požadavky uvedené v odstavcích 1 a 2 jsou transparentní, dostupné, nediskriminační, přiměřené, přesné a jednoznačné, jsou předem zveřejňovány a založeny na objektivních kritériích. Členské státy zajistí, aby důvody pro odmítnutí vydání oprávnění jako celku nebo části byly sděleny žadateli, a musí zavést opravné prostředky.“

(11) V článku 10 se první odstavec nahrazuje tímto:

„1. Evropský parlament a Rada přijmou na návrh Komise a na základě čl. 47 odst. 2, článků 55 a 95 Smlouvy nezbytná opatření pro harmonizaci postupů podle článku 9, kterým se řídí obchodní poskytování poštovních služeb veřejnosti.“

(12) V článku 11 se slova „čl. 57 odst. 2, článků 66 a 100a“ nahrazují slovy „čl. 47 odst. 2, článků 55 a 95“.

(13) Vkládá se nový článek 11a, který zní:

„Článek 11a

Pokud je to nezbytné pro ochranu zájmů uživatelů a/nebo na podporu účinné hospodářské soutěže, a s ohledem na vnitrostátní podmínky, zajistí členské státy transparentní a nediskriminační podmínky přístupu k těmto prvkům poštovní infrastruktury nebo služeb: systém poštovních směrovacích čísel, databáze adres, poštovní schránky, sběrné a dodací schránky, informace o změnách adres, služba přesměrování, služba vrácení odesílateli.“

(14) Článek 12 se mění takto:

(a) první odrážka se nahrazuje tímto:

„- ceny musí být přijatelné a musí být takové, aby k poskytovaným službám měli přístup všichni uživatelé. Členské státy mohou ponechat v platnosti nebo zavést bezplatné poštovní služby pro nevidomé a částečně vidoucí osoby,“

(b) druhá odrážka se nahrazuje tímto:

„- ceny musí být nákladově orientované a musí povzbuzovat zvyšování efektivity; členské státy mohou, pokud je to nezbytné z důvodu veřejného zájmu, rozhodnout, že na celém jejich území a/nebo u zásilek směřujících do a z území jiných členských států bude uplatňována jednotná sazba pro služby s cenou stanovenou za kus, a pro jiné zásilky,“

(c) se poslední věta páté odrážky nahrazuje tímto:

„Všechny sazby tohoto typu jsou k dispozici zákazníkům, kteří posílají poštu za srovnatelných podmínek,“

(d) se zrušuje šestá odrážka.

(15) Článek 14 se nahrazuje tímto:

„Článek 14

1. Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění vedení účetnictví poskytovatelů všeobecných služeb v souladu s tímto článkem.

2. Poskytovatelé všeobecných služeb vedou ve svých vnitřních účetních systémech oddělené účty, aby byly zřetelně rozlišeny služby a produkty, na které se přispívá

nebo ze kterých jsou hrazeny příspěvky na čisté náklady na všeobecné služby, a ostatní služby a produkty. Toto oddělené účetnictví umožní členským státům vypočítat čisté náklady na všeobecné služby. Tyto vnitřní účetní systémy se zakládají na důsledně uplatňovaných a objektivně odůvodnitelných zásadách nákladového účetnictví.

3. Účetní systémy podle odstavce 2, aniž je dotčen odstavec 4, přiřazují náklady takto:

a) náklady, které lze přímo přiřadit k jednotlivé službě nebo produktu, se takto přiřazují;

b) společné náklady, tj. náklady, které nelze přímo přiřadit k jednotlivé službě nebo produktu, se přiřazují takto:

i) pokud lze, přiřazují se společné náklady na základě přímé analýzy původu nákladů samých;

ii) není-li přímá analýza možná, přiřazují se kategorie společných nákladů na základě nepřímé vazby na jinou kategorii nákladů nebo skupinu kategorií nákladů, které lze přímo přiřadit nebo přičíst; nepřímá vazba se zakládá na srovnatelných strukturách nákladů;

iii) nelze-li použít přímé ani nepřímé přiřazení nákladů, přiřazují se kategorie nákladů na základě všeobecného přiřazovacího činitele vypočítaného pomocí poměru veškerých nákladů přímo nebo nepřímo přiřazených nebo přičtených jednotlivým službám na jedné straně a ostatních službách na straně druhé.

4. Jiné systémy nákladového účetnictví lze použít, pouze pokud jsou slučitelné s odstavcem 2 a byly schváleny národním regulačním orgánem. Komise je o jejich použití předem uvědoměna.

5. Národní regulační orgány zajistí, aby soulad s jedním ze systémů nákladového účetnictví podle odstavců 3 nebo 4 ověřoval příslušný orgán nezávislý na poskytovateli všeobecných služeb. Členské státy zajistí pravidelné zveřejňování zprávy o souladu.

6. Národní regulační orgán uchovává dostupné dostatečně podrobné informace o systémech nákladového účetnictví používaných poskytovatelem všeobecných služeb a na požádání předá tyto informace Komisi.

7. Na požádání se podrobné informace o těchto systémech jako důvěrné poskytnou národnímu regulačnímu orgánu a Komisi.

8. Pokud daný členský stát nezavedl finanční mechanismus pro poskytování všeobecných služeb, jak to umožňuje článek 7, a pokud se národní regulační orgán přesvědčí, že žádný ze stanovených poskytovatelů všeobecných služeb v tomto členském státě není příjemcem státní pomoci, skryté anebo otevřené, a že hospodářská soutěž na trhu je plně účinná, může tento orgán rozhodnout, že neuplatní požadavky odstavců tohoto článku. Národní regulační orgán předem uvědomí Komisi o všech takových rozhodnutích.“

(16) Článek 19 se nahrazuje tímto:

„Článek 19

Členské státy zajistí, aby podniky poskytující poštovní služby daly k dispozici transparentní, jednoduché a nenákladné postupy pro projednávání reklamací uživatelů poštovních služeb pro případ ztráty, poškození, úbytku obsahu nebo nesouladu s normami kvality (včetně postupů určování odpovědnosti v případech, na kterých se podílí více než jeden provozovatel).

Členské státy přijmou opatření k zajištění, aby tyto postupy umožňovaly spravedlivé a rychlé řešení sporů s poskytnutím odškodnění nebo náhrady v oprávněných případech.

Členské státy rovněž podporují rozvoj nezávislých mimosoudních systémů urovnávání sporů mezi podniky poskytujícími poštovní služby a spotřebiteli.

Aniž jsou dotčeny jiné opravné prostředky nebo opatření k nápravě podle vnitrostátních právních předpisů a právních předpisů Společenství, zajistí členské státy, aby uživatelé jednající jednotlivě, nebo pokud to dovoluje vnitrostátní právo, společně s organizacemi zastupujícími zájmy uživatelů nebo spotřebitelů mohli předložit příslušným vnitrostátním orgánům případy, kdy reklamace uživatelů na podniky poskytující služby v oblasti působnosti všeobecných služeb nebyly uspokojivě vyřešeny.

V souladu s článkem 16 členské státy zajistí, aby poskytovatelé všeobecných služeb a případně podniky poskytující služby v oblasti působnosti všeobecných služeb zveřejnili společně s výroční zprávou o sledování jejich výkonu informace o počtu reklamací a způsobu jejich vyřízení.“

(17) Článek 21 se nahrazuje tímto:

„Článek 21

1. Komisi je nápomocen výbor.
2. Odkazuje-li se na tento odstavec, použijí se články 5a a 7 rozhodnutí 1999/468/ES.
3. Výbor přijme svůj jednací řád.“

(18) Článek 22 se nahrazuje tímto:

„Článek 22

1. Každý členský stát určí jeden nebo více národních regulačních orgánů pro poštovní odvětví, které jsou právně odděleny od provozovatelů poštovních služeb a působí nezávisle na nich. Členské státy, které si ponechají vlastnictví nebo kontrolu nad podniky poskytujícími poštovní služby, zajistí účinné strukturální oddělení regulačních funkcí od činností spojených s vlastnictvím nebo kontrolou.

Členské státy oznámí Komisi, které národní regulační orgány byly stanoveny pro vykonávání úkolů vyplývajících z této směrnice. Zveřejní snadno přístupnou formou úkoly svěřené národním regulačním orgánům, zejména ty úkoly, které jsou svěřeny více orgánům. Členské státy případně zajistí konzultace a spolupráci mezi těmito orgány a vnitrostátními orgány pověřenými prováděním právních předpisů pro hospodářskou soutěž a spotřebitelského práva ve věcech společného zájmu.

2. Zvláštním úkolem národních regulačních orgánů je zajišťovat soulad s povinnostmi plynoucími z této směrnice, zejména zavedením postupů sledování a regulace zaměřených na zaručení poskytování všeobecných služeb. Mohou být rovněž pověřeny zajišťováním souladu s pravidly hospodářské soutěže v poštovním odvětví.

Národní regulační orgány členských států úzce spolupracují a poskytují si vzájemnou pomoc tak, aby usnadnily uplatňování této směrnice.

3. Členské státy zajistí, aby byly na vnitrostátní úrovni uplatňovány účinné mechanismy, v rámci kterých má každý uživatel nebo podnik poskytující poštovní služby, kteří byli dotčeni rozhodnutím národního regulačního orgánu, právo podat opravný prostředek proti tomuto rozhodnutí k odvolacímu orgánu, který je nezávislý na zúčastněných stranách. Do doby, než bude o tomto opravném prostředku rozhodnuto, se odkládá výkon rozhodnutí národního regulačního orgánu, nerozhodne-li odvolací orgán jinak“.

(19) Po článku 22 se vkládá název kapitoly, který zní:

„KAPITOLA 9a

Poskytování informací“

(20) Vkládá se nový článek 22a, který zní:

„Článek 22a

1. Členské státy zajistí, že podniky poskytující poštovní služby poskytnou veškeré informace, včetně finančních informací a informací o poskytování všeobecných služeb, nezbytné za tímto účelem:

a) pro národní regulační orgány, aby mohly zajistit soulad s touto směrnicí nebo s rozhodnutími přijatými podle této směrnice;

b) pro jasně definované statistické účely.

2. Dotčené podniky poskytnou tyto informace neprodleně na vyžádání, a to ve lhůtách a na úrovni podrobnosti požadovaných národním regulačním orgánem. Informace požadované národním regulačním orgánem jsou přiměřené výkonu jeho úkolů. Národní regulační orgán odůvodní svou žádost o poskytnutí informací.“

(21) Článek 23 se nahrazuje tímto:

„Článek 23

Komise podá každé tři roky, přičemž poprvé nejpozději do 31. prosince 2011, Evropskému parlamentu a Radě zprávu o uplatňování této směrnice, včetně souvisejících informací o vývoji v odvětví, zejména z hospodářských, sociálních a technologických hledisek, o trendech v zaměstnanosti, jakož i o kvalitě služby. Zprávu v případě potřeby doplní návrhy Evropskému parlamentu a Radě.“

(22) Článek 26 se zrušuje.

(23) Článek 27 se zrušuje.

Článek 2

1. Členské státy uvedou v platnost zákony, předpisy a správní ustanovení nezbytná k dosažení souladu s touto směrnicí nejpozději do 31. prosince 2008. Neprodleně sdělí Komisi znění těchto ustanovení a srovnávací tabulku mezi těmito ustanoveními a touto směrnicí.

Tato opatření přijatá členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při příležitosti jejich úředního vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.

2. Členské státy sdělí Komisi znění hlavních ustanovení vnitrostátních právních předpisů, které přijmou v oblastech působnosti této směrnice.

Článek 3

Tato směrnice vstupuje v platnost dnem vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Článek 4

Tato směrnice je určena členským státům.

V Bruselu dne,

*Za Evropský parlament
předseda / předsedkyně*

*Za Radu
předseda / předsedkyně*